

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«   »   2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ

III курс

для студентів

спеціальності

024 Хореографія

освітньої програми

Хореографія

освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02130554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	1576/20
	
(підпис)	Ісправлено, введено
« »	2020 р.

Київ - 2020 рік

Розробник: Рой Яна Вікторівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Рой Яна Вікторівна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від « 24 » серпня 2020 року № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« 28 » серпня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	9/270	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	4,5	4,5
Обсяг годин, в тому числі:	135	135
Аудиторні	64	64
Модульний контроль	8	8
Семестровий контроль	-	+
Самостійна робота	63	63
Форма контролю		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є надання студентам практичних та методичних знань з викладання класичного танцю, які є основою навчальної дисципліни і служать теоретичним і практичним підґрунтям для інших дисциплін спеціальної спрямованості.

Завданням курсу є:

- освоєння теоретичних та практичних основ методики виконання рухів класичного танцю;
- вивчення методики викладання класичного танцю;
- розвиток навичок композиційних побудов;
- постановка власних комбінацій для уроку класичного танцю.

У результаті вивчення курсу у студентів мають бути сформовані наступні компетентності:

Загальні:

- здатність до аналізу та синтезу;
- здатність до організації і планування;
- засвоєння основ базових знань з професії;
- навички управління інформацією;
- позитивне ставлення до несхожості та інших культур;
- етичні зобов'язання;
- здатність працювати в міждисциплінарній команді;
- здатність застосовувати знання на практиці;
- бажання досягти успіху.

Фахові:

- усвідомлення соціальної значущості своєї майбутньої професії, володіння мотивацією до здійснення професійної діяльності;
- здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;

- демонструвати предметну та сучасну базу знань;
- здатність реалізовувати навчальні програми базових курсів у різних освітніх установах;
- готовність застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу освітнього закладу;
- здатність розробляти і реалізовувати культурно-просвітницькі програми для різних категорій населення, в тому числі з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- здатність професійно взаємодіяти з учасниками культурно-просвітницької діяльності;
- володіння методами навчання і виховання засобами хореографічного мистецтва;
- володіння теоретичними основами хореографічного мистецтва, професійною термінологією;
- володіння методами, прийомами і практичними навичками роботи у царині хореографічного мистецтва;
- застосування професійно-профільованих знань у хореографічній діяльності (за видами);
- здатність до творчості.
- здатність раціонально організовувати навчальний час в залежності від умов та вимог навчально-виховного процесу;
- здатність аналізувати навчальну літературу, володіння навичками опрацювання змісту навчального матеріалу, вміння робити висновки та узагальнення на основі опрацювання літературних джерел, вміння користуватися періодичними виданнями, здійснення пошуку необхідної педагогічної літератури.
- здатність опрацьовувати додаткову літературу як з питань навчального процесу, так і самоосвіти.

Предметні:

- історичний процес становлення і розвитку системи навчання класичному танцю;
- науково-теоретичну спадщину майстрів і сучасний стан вітчизняної балетної педагогіки;
  - методологію балетної педагогіки;
  - понятійний апарат класичного танцю;
  - теоретичні основи методики виконання рухів класичного танцю;
  - відмінність стилів чоловічого і жіночого виконавства;
  - методику складання танцювальних комбінацій (від простих навчальних до розгорнутих танцювальних);
  - основні прийоми просторового рішення танцювальних композицій;
  - методику запису прикладів навчальних комбінацій і розбору хореографічного тексту по запису;
  - принципи музичного оформлення уроку класичного танцю.
  - застосовувати отримані знання в самостійної педагогічної діяльності;
  - створювати навчальні та танцювальні комбінації і композиції на основі класичного танцю;
  - здійснювати підбір музичного матеріалу для здійснення навчального процесу;
  - використовувати навчальну, навчально-методичну та іншу літературу у професійній діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання за дисципліною:

- Здатність дотримуватися норм здорового способу життя, сприймати критику, бути самокритичним, креативним, адаптивним, комунікабельним, наполегливим у досягненні мети й оволодіння знаннями.
- Здатність демонструвати базові знаннями про основи теорії та методики виконання класичного танцю. Рівень цих знань має бути достатнім для формування загальної культури й соціалізації особистості й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.
- Здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою, до вільного володіння державною мовою України – українською і вміння користуватися нею для комунікацій.
- Здатність використовувати знання з дисципліни для здійснення професійної діяльності.
- Здатність мати широкі творчі уявлення та володіти різнобічними прийомами виконавства.
- Володіти термінологією класичного танцю.
- Використовувати різноманітні види підтримок в технічній підготовці хореографічних номерів.
- Досконало володіти технікою виконання рухів класичного танцю.
- На основі практичних навичок володіти технікою виконання та методикою викладання класичного танцю.

Програма побудована згідно вимогам кредитно-модульної системи.

Навчання з дисципліни «Класичний танець» відбувається у формі лекційних, практичних занять, виконання підсумкових модульних контролів.

Підсумками вивченого курсу є такі форми контролю: екзамен у формі показового уроку та теоретичної частини – відповіді на питання білетів.

4. Тематичний план навчальної дисципліни

№	Тема	Семестр	Кількість годин					
			Всього	Аудиторні	Лекційні	Практичні	Мод. конгр.	Самостійні
I. Змістовий модуль.								
Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори.								
1	Становлення методики викладання класичного танцю. Завдання педагога.	5	135	4	4			2
2.	Методика вивчення екзерсису біля опори третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.			44		40	4	38
3.	Методика вивчення екзерсису на пальцях біля станка. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.			24		20	4	23
Разом:			135	72	4	60	8	63
II. Змістовий модуль.								
Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю посеред залу.								
4.	Методика вивчення екзерсису посеред залу третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	6	135	28	4	20	4	24
5.	Методика вивчення стрибків - allegro посеред залу. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.			32		30	2	34
6.	Методика вивчення екзерсису на пальцях посеред залу. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.			12		10	2	5
Разом:			135	72	4	60	8	63
ВСЬОГО:			270	180	8	120	16	126
Форма контролю - екзамен								

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори.

**Тема 1. Становлення методики викладання класичного танцю.
Завдання педагога.**

1. Лекційний модуль(4 год.)

Розвиток методики викладання класичного танцю. Поєднання теорії і практики. Створення підручника з методики викладання класичного танцю «Основи класичного танцю», його структура і принципи викладення матеріалу. Л. Д. Блок (1881-1939) та її внесок в створення підручника, узагальнюючі висновки та аналіз особливостей методу Ваганової.

Базові позиції методики викладання класичного танцю, створені Вагановою: порівняльний аналіз двох систем викладання танцю французької та італійської шкіл; досвід накопичений, осмислений й систематизований.

Базові аспекти педагогічного методу А. Я. Ваганової: виховання свідомості і виразності рухів танцівника; розвиток координації та органічного взаємозв'язку рухів окремих частин тіла; «залізна» вісь при постановці корпусу у взаємозв'язку з активною роллю рук в танці. Сформовані педагогічні завдання: навчити «танцювати всім тілом», домогтися гармонійності рухів, розширити діапазон виразності.

Відмінні риси педагогічного методу: надзвичайна насиченість уроків, складність і стрімкість темпів екзерсису, різноманітність хореографічних комбінацій, об'ємне allegro. Основні педагогічні принципи при навчанні класичного танцю: «від простого до складного», «від схематичною форми pas до виразного танцю». «Послідовність», як основа уроку класичного танцю. Принцип повтору як домінуючий фактор якості засвоєння навчального матеріалу. Наступники педагогічної системи А.Я. Ваганової - Н. П. Базарова, В. С. Костровицька, В. Мей, О. Писарєв, М. Тарасов, Г. Березова тощо.

2. Модуль самостійної роботи (2 год.):

Завдання на самостійне опрацювання № 1:

- робота з навчальними підручниками, методичною літературою з класичного танцю: занотувати у зошит для самостійних робіт базові аспекти педагогічного методу, базові позиції методики викладання та відмінні риси педагогічної системи Ваганової.

Тема 2. Методика вивчення екзерсису біля опори третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.

1. Практичний модуль (40год.)

Практичні заняття (№1-20)

Завершується робота над постановкою корпусу, ніг, рук та голови. Засвоюють півповороти та повороти біля опори та посеред залу на півпальцях та пальцях; адажію будують на більш складних комбінаціях (трьох-чотирьох рухах, що вивчали у попередні роки). Починають вивчати заноски, піруети. Особливу увагу приділяють виразності поз, координації рухів та силі ніг.

Екзерсис біля опори

1. Grand-plié с port de bras (працюють тільки руки без корпусу).
2. Battement tendu double.
3. Demi-rond de jambe на 45° en dehors та en dedans на півпальцях, на demi-plié.
3. Battement fondu :
  - double на всій ступні, на кінець року – на півпальцях;
  - з plié – relevé на 45° на всій ступні, на кінець року – на півпальцях;
  - з plié – relevé на 90° на всій ступні : en face, на кінець року – на півпальцях.
4. Battement soutenu на 90° в усіх напрямках en face та в позах, на кінець року – на півпальцях.
5. Battement frappé:
  - в усіх позах носком у підлогу, на 25° , на всій ступні, на півпальцях, закінчуючи на demi-plié;
  - з relevé на півпальцях.
6. Battement double frappé:
  - в усіх позах носком у підлогу, на 25° , на всій ступні, на півпальцях;
  - з relevé на півпальцях, закінчуючи на demi-plié.

7. Petits battements sur le cou-de-pied; з plie – relevé на всій ступні та на півпальцях.
8. Pas tombe на місці, та з півповоротом, нога в положенні sur le cou-de-pied.
9. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans, закінчуючи на demi-plie.
10. Battements releves lents на 90° та battements developpes в усіх напрямках en face, в позах з підніманням на півпальці та на demi-plie.
11. Releves на півпальці. Працююча нога піднята в будь-якому напрямку на 90° .
12. Demi rond de jambe developpes en dehors та en dedans.
13. Grand battements jetes passé par terre із закінченням на носок, вперед – назад.
14. Port de bras:
  - 3-є port de bras назад з розтяжкою без переходу з опорної ноги та з переходом ;
  - 5-є port de bras в V позицію, носок витягнутий вперед – назад.
15. Повороти на обох ногах в V позиції зі зміною ніг, починаючи на витягнутих ногах, та з demi-plie.
16. Soutenu en tournant en dehors та en dedans на 180° і 360° , починаючи носком у підлогу та на 45° .
17. Півповороти на одній нозі en dehors та en dedans зі зміною ніг.
18. Tour (pirouette) з V позиції en dehors та en dedans.
19. Поворот fouette (поворот корпусу, нога залишається на місці) en dehors та en dedans на 90° та 180° носком у підлогу, на витягнутій нозі та на demi-plie.
20. Відпрацювання методики виконання всіх рухів біля станка.

2. Модуль самостійної роботи (38 год.)

Завдання на самостійне опрацювання № 2:

1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання всіх рухів класичного екзерсису біля опори, згідно програмного матеріалу.

2. Скласти комплекс індивідуальної розминки перед початком уроку, репетиції, виступу.

Форма модульного контролю № 1: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису біля станка;

Форма модульного контролю № 2: виконання тестових завдань (згідно програмного матеріалу навчальної дисципліни).

Тема 3. Методика вивчення екзерсису на пальцях біля опори. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.

1. Практичний модуль (20 год.)

(Практична складова, для студентів з патологією, що є протипоказанням до виконання екзерсису на пальцях, виконується на високих півпальцях).

Практичні заняття (№1-10)

Продовження вивчення пальцевої техніки. Перенос рухів, вивчених раніше біля опори, на середину залу. Виконання рухів en face і epaulement. Підйом на пальці здійснюється на сильну долю.

Екзерсис на пальцях

1. Pas échappé en tournant во II позиції на 90° (на 1/4 повороту).
2. Pas de bourrée dessus dessous.
3. Pas glissade en tournant на 180°.
4. Sissonne simple en tournant на 90°, 180°.
5. Pas ballonnée вперед на effacée і убік на місці (2-4 рази).
6. Pas jeté в позах (без просування).
7. Pas польки в усіх напрямках.
8. Préparation для pirouette (нога на sur le cou-de-pied) з V позиції.
9. Tour (pirouette) en dehors et ta dedans з V позиції

2. Модуль самостійної роботи (23 год.)

Завдання на самостійне опрацювання № 3:

1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів класичного екзерсису на пальцях, згідно програмного матеріалу.

2. Відпрацювання методики виконання рухів на пальцях згідно метро-ритмічних розкладок.

Форма модульного контролю № 3: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису на пальцях.

Форма модульного контролю № 4: виконання тестових завдань (згідно програмного матеріалу навчальної дисципліни).

Література: основна [1,2,3,5,6], додаткова [2,3].

Змістовий модуль II. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю посеред залу.

Тема 4. Методика вивчення екзерсису посеред залу третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів .

1. Лекційний модуль (4 год.)

Розвиток стійкості. Введення півпальців до деяких рухів посеред залу. Прискорення темпу виконання рухів (деякі рухи виконуються восьмими долями). Початок освоєння рухів en tournant. Продовження вивчення pirouette. Початок вивчення заносок. Подальший розвиток координації рухів в усіх розділах уроку. Визначення понять балон та елевація. Практичний поділ стрибків за формами: малі, середні, великі.

Вироблення сили, витривалості, вольовий стійкості виконавців. Збільшення кількості навчальних прикладів комбінацій стрибків (не менше трьох прикладів на кожен форму, з обов'язковим опрацюванням з іншого ноги, і виконанням в зворотному напрямку).

Технічні та стилістичні особливості партерних (сланких) стрибків і повітряних - спрямованих вгору.

Поняття сполучних рухів, як якісного підходу до стрибка. Техніка зв'язку досліджуваних стрибків (виконання в один темп завершального demi-plié й подальшого поштовху для іншого стрибка, використання сили інерції власного тіла, як додаткового «трампліна» для зльоту різної висоти та різного темпу і ритму.

2. Практичний модуль (20 год.)

Практичні заняття (№1-10)

Екзерсис посеред залу

1. Grand-plié з port de bras (працюють тільки руки без корпусу).
2. Battement tendu en tournant en dehors та en dedans на 45°.
3. Battement tendu jeté balançoire en face та в позах.
4. Demi rond de jambe на 45° en dehors та en dedans на півпальцях та на demi-plié.
5. Rond de jambe на 45° en dehors et en dedans на всій ступні.
6. Battement fondu:
  - на півпальцях en face та в позах;
  - doubles на всій ступні en face, на кінець року – на півпальцях.
7. Battement soutenu на 90° en face і в позах на всій ступні.
8. Battemens frappé:
  - на півпальцях;
  - із закінченням на demi-plié;
  - з relevé на півпальці.
- Battemens doubles frappé:
  - на півпальцях;
  - із закінченням на demi-plié;
9. Petit battement sur le cou-de-pied на півпальцях.
10. Pas couré на півпальцях.
11. Pas tombé:
  - на місці, інша нога в положенні sur le cou-de-pied;
  - з просуванням і закінченням sur le cou-de-pied, носком у підлогу, на 45°.
12. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на півпальцях.
13. Battement relevé lent та Battement développé en face, в позах з підніманням на півпальці, крім écartée та 4-го арабеску.
14. Demi rond de jambe développé та Grand rond de jambe développé en dehors та en dedans, en face, переходячи з однієї пози в іншу на всю ступню.
15. Temps lié на 90°, переходячи на всю ступню.

16. Port de bras:

- 3-є port de bras – нога витягнута на носок вперед – назад на demi-plie;
- 5-є port de bras – нога витягнута на носок вперед – назад;
- 3-є port de bras – з розтяжкою назад без переходу з опорної ноги.

17. Pas de bourrée dessus-dessous en face. Pas couru.

18. Поворот на обох ногах в V-позиції на півпальцях, починаючи з витягнутої ноги та з demi-plie.

19. Glissade en tournant en dehors та en dedans на 180°.

20. Tour (pirouette) en dehors et та dedans з V, IV та II позицій із закінченням в V і IV позиції (один поворот).

3. Модуль самостійної роботи (24 год.)

Завдання на самостійне опрацювання № 4:

1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів класичного екзерсису посеред, згідно програмного матеріалу.
2. Відпрацювання методики виконання рухів згідно метро-ритмічних розкладок.

Форма модульного контролю № 5: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису посеред залу третього рівня складності.

Форма модульного контролю № 6: виконання тестових завдань (згідно програмного матеріалу навчальної дисципліни)

Тема 5. Методика вивчення стрибків - allegro посеред залу.

Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.

1. Практичний модуль (30 год.)

Практичні заняття (№1-15)

Allegro

1. Temps sauté в V-ій позиції з просуванням вперед – убік – назад.
2. Petits changement de pieds з просуванням вперед – убік – назад, en tournant на 45° і 90°.
3. Pas échappé в II та IV позиціях, en tournant на 90° і 180°.
4. Pas assemblé з просуванням en face і в позах.

5. Petits pas jeté з просуванням в усіх напрямках, en face та в маленьких позах. Нога в положенні sur le cou-de-pied та на 45°.
6. Pas de chat (ноги зігнуті назад); Temps levé (нога в положенні sur le cou-de-pied).
7. Sissonne ouverte на 45° в усіх напрямках та в маленьких позах.
8. Pas ballonné вперед – убік – назад en face та в позах, на місці та з просуванням.
9. Pas emboîte назад sur le cou-de-pied на 45° на місці та з просуванням вперед.
10. Pas échappé battu.

2. Модуль самостійної роботи (34 год.)

Завдання на самостійне опрацювання № 5:

1. Прочитати, розібрати та законспектувати (по книзі А. Я. Ваганової) правила виконання рухів на стрибки - allegro посеред залу, згідно програмного матеріалу.
2. Відпрацювання методики виконання рухів згідно метро-ритмічних розкладок.

Форма модульного контролю № 7: практичний показ вивчених рухів стрибків - allegro посеред залу.

Тема 6. Методика вивчення екзерсису на пальцях посеред залу, стрибки на пальцях. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.

1. Практичний модуль (10 год.)

(Практична складова, для студентів з патологією, що є протипоказанням до виконання екзерсису на пальцях, виконується на високих півпальцях).

Екзерсис на пальцях

1. Pas échappé en tournant на II позиції на 90°.
2. Pas de bourrée dessus-dessous.
3. Glissade en tournant на 180°.
4. Sissonne simple en tournant на 90° та на 180°.

5. *Sissonne ouverte* на 45° . В усіх напрямках в позах (без просування).
6. *Relevés* на одній нозі, друга нога в положенні *sur le cou-de-pied*.
7. *Pas ballonnée* вперед на *effacée* і убік на місці (2-4 рази).
8. *Pas jeté* в позах (без просування).
9. *Pas* польки в усіх напрямках.
10. *Préparation* для *pirouette* з V позиції. *Tour (pirouette) en dehors et ta dedans* з V позиції.

2. Модуль самостійної роботи (5 год.)

Завдання на самостійне опрацювання № 6:

1. Прочитати, розібрати та законспектувати (по книзі А. Я. Ваганової) правила виконання рухів класичного екзерсису на пальцях, згідно програмного матеріалу.
2. Відпрацювання методики виконання рухів згідно метро-ритмічних розкладок.

Форма модульного контролю № 8: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису на пальцях посеред залу, тестування (питання складаються згідно методики виконання вправ класичного екзерсису по кожному змістовому модулю).

Література: основна [2,4, 5, 6], додаткова [2].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	2	2	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	30	30	30	30
3.	Робота на практичних заняттях	10	30	300	30	300
4.	Виконання модульної роботи	25	4	100	4	100
5.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
	Разом:		-	447	-	447
Максимальна кількість балів: $447+447 = 894$						
Коефіцієнт: $894/100=8,94$						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I . Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля станка		
Тема 1. Становлення методики викладання класичного танцю. Завдання педагога.	Робота з навчальними підручниками, методичною літературою з класичного танцю: занотувати у зошит для самостійних робіт базові аспекти педагогічного методу , базові позиції методики викладання та відмінні риси педагогічної системи Ваганової.	5
Тема 2. Методика вивчення екзерсису біля станка третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання рухів.	1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів класичного екзерсису біля станка, згідно програмного матеріалу. 2. Відпрацювати методики виконання рухів на пальцях згідно метро-ритмічних розкладок.	5
Тема 3. Методика вивчення екзерсису на пальцях біля станка. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів класичного екзерсису на пальцях, згідно програмного матеріалу. 2. Відпрацювати методики виконання рухів на пальцях згідно метро-ритмічних розкладок.	5
Змістовий модуль II. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю посеред залу		
Тема 4. Методика вивчення екзерсису посеред залу третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів класичного екзерсису посеред, згідно програмного матеріалу. 2. Відпрацювати методики виконання рухів згідно метро-ритмічних розкладок.	5

Тема 5. Методика вивчення стрибків - allegro посеред залу. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів на стрибки - allegro посеред залу, згідно програмного матеріалу. 2. Відпрацювати методики виконання рухів згідно метро-ритмічних розкладок	5
Тема 6. Методика вивчення екзерсису на пальцях посеред залу. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	1. Прочитати, розібрати та законспектувати правила виконання рухів класичного екзерсису на пальцях, згідно програмного матеріалу. 2. Відпрацювати методики виконання рухів на пальцях згідно метро-ритмічних розкладок	5
Разом: 126 год.	Разом:	30

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі:

- практичного показу рухів класичного екзерсису в комбінаційній побудові;
- тестування (питання тестування складаються згідно методики виконання вправ класичного екзерсису по кожному змістовому модулю). Тести містять 25 різних за формою завдань. За кожен правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну – 0 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен проводиться у формі показового практичного заняття з курсу навчальної дисципліни «Класичний танець» та його теоретичної частини – відповіді на питання білетів . Оцінки виставляються за результатами набраних балів.

Загальні вимоги до екзамену:

- знання студентами вивченого матеріалу, методично вірне виконання;
- вміння без труднощів, досить активно, точно, стійко та гнучко виконувати вивчений матеріал;
- володіння особливостями стилю, манери і пластики виконання;
- мати хореографічну та музичну пам'ять;
- знати методику виконання вивчених рухів (робота з теоретичними джерелами);
- вміти пояснити основні поняття класичного танцю.

I. Практична частина – практичне заняття з курсу навчальної дисципліни «Класичний танець»: демонстрація рухів з екзерсису біля станка, екзерсису посеред залу та allegro;

II. Теоретична (усна) частина – усна відповідь на питання з теорії та методики вивчення рухів класичного танцю третього рівня складності протягом відведеного часом.

Максимальна кількість балів: 40 балів

Практичне завдання оцінюється максимум у 20 балів;

Теоретичне (усне) питання оцінюється максимум у 20 балів.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання практичного завдання:

- Вміння на основі практичних навичок володіти технікою виконання рухів класичного екзерсису – до 10 балів включно;

- Дотримання «чистоти стилю» класичного танцю, виразності, гармонійності, органічного взаємозв'язку рухів окремих частин тіла – до 10 балів включно.

Критерії оцінювання теоретичного питання:

- Повнота і вичерпність відповіді з теоретичних основ методики виконання рухів класичного екзерсису – до 15 балів включно;
- Володіння професійною термінологією і понятійним апаратом класичного танцю – до 5 балів включно.

Орієнтовний перелік питань до практичної частини екзамену:

1. Продемонструвати виконання комбінації Plies з I, II, IV, V позицій біля опори.
2. Продемонструвати виконання комбінації виконання комбінації Plies з I, II, V позицій посеред залу.
3. Продемонструвати виконання комбінації Battements tendus з V позиції біля опори.
4. Продемонструвати виконання комбінації Battements tendus у поєднанні з battements jetes посеред залу.
5. Продемонструвати виконання комбінації Battements jetes з V позиції біля опори.
6. Продемонструвати виконання комбінації Rond de jambe par terre en dehors та en dedans біля опори.
7. Продемонструвати виконання комбінації Rond de jambe par terre en dehors та en dedans посеред залу.
8. Продемонструвати виконання комбінації Battements fondus на 45° у поєднанні з battements soutenus на 45° біля опори.
9. Продемонструвати виконання стрибків Temps levé sauté в V позиції з просуванням вперед – убік –назад посеред залу.
10. Продемонструвати виконання комбінації Battements frappés 45° на півпальцях в поєднанні з Battements doubles frappés 45° на всій ступні та Petits battements sur le cou-de-pied біля опори.

11. Продемонструвати виконання стрибків *Petits changement de pieds* з просуванням вперед – убік – назад, *en tournant* на 45° і 90° . *Grand changement de pieds* з просуванням вперед – убік – назад *en tournant* на 90° і 180° посеред залу.
12. Продемонструвати виконання комбінації *Rond de jambe en l'air en dehors* та *en dedans* на 45° біля опори.
13. Продемонструвати виконання стрибків *Pas échappé* в II та IV позиціях, *en tournant* на 90° і 180° посеред залу.
14. Продемонструвати виконання комбінації *Battements developpes* в усіх напрямках в поєднанні з *Grand rond de jambe* на 90° *en dehors* та *en dedans* біля опори.
15. Продемонструвати виконання стрибку *Pas assemblé* з просуванням *en face* і в позах посеред залу.
16. Продемонструвати виконання комбінації *Grand battements jetes passé par terre* із закінченням на носок, вперед – назад в поєднанні з *Grand battements jetes* з V позиції на півпальцях біля опори.
17. Продемонструвати виконання стрибків *Petits pas jeté* з просуванням в усіх напрямках, *en face* та в маленьких позах. Нога в положенні *sur le cou-de-pied* посеред залу.
18. Продемонструвати виконання III-ї форми *Port de bras* посеред залу.
19. Продемонструвати виконання стрибків *Pas de chat* (ноги зігнуті вперед та назад) посеред залу.
20. Продемонструвати виконання IV-ї форми *Port de bras* посеред залу.
21. Продемонструвати виконання стрибків *Sissonne ouverte* на 45° в усіх напрямках та в маленьких позах посеред залу.
22. Продемонструвати виконання V-ї форми *Port de bras* посеред залу.
23. Продемонструвати виконання стрибків *Pas ballonné* вперед – убік – назад *en face* та в позах, на місці та з просуванням посеред залу.
24. Продемонструвати виконання *Temps lié* на 90° , переходячи на всю ступню вперед та назад посеред залу.

25. Продемонструвати виконання стрибків *Ras emboîte* вперед та назад на 45° на місці та з просуванням вперед посеред залу.

Орієнтовний перелік питань до теоретичної (усної) частини екзамену:

1. Визначити правила постановки ніг в класичному танці з I, II, IV, V позицій на повній ступні та на півпальцях. Схарактеризувати основні помилки та розкрити особливості їх вивчення в рухах *demi-plié*, *grand plié*.
2. Історичні етапи формування вітчизняної школи постановки рук в класичному танці. Позиції рук. Формування кисті (кистей) рук, положення *allongée*, *arrondie*. Руки як засіб виконавської виразності та як технічний елемент виконавського мистецтва.
3. Розкрити особливості «постави» в класичному танці, її фізіологічні та естетичні функції. Визначити поняття «апломб», «вертикальна вісь», положення корпусу «над ногами». Вплив положення хребта на правильність виконання рухів класичного екзерсису.
4. Визначити схему просторового танцювального залу (нумерація точок залу; положення *en face*, *epaulement croisée et éffacée*; лінії просування - прямі, діагональні, округлені).
5. Визначити поняття *en face* та *epaulement*. Види поз: *croisée*, *éffacée*, *écartée* вперед та назад; форми поз: маленькі, середні, великі; їх розташування посеред залу та біля опори: в підлогу, на 45° та 90° .
6. Схарактеризувати основне призначення *battement tendus* в екзерсисі класичного танцю. Правила виконання *battement tendu* з V-ї позиції на витягнутих ногах та з *demi-plié*; *pour le pied* з II-ї, IV-ї позиціях.
7. Розкрити особливості виконання *Battement tendu jeté* з V позиції в усіх напрямках. Види *battement tendu jeté*, правила виконання, поєднання в комбінаціях з іншими рухами екзерсису.
8. Схарактеризувати поняття *en dehors* (назовні) та *en dedans* (всередину). Складові елементи *rond de jambe par terre en dehors et en dedans*, правила виконання. *Préparation* для *rond de jambe par terre en dehors et en dedans*.
9. Визначити положення ноги *sur le sou-de-pied* попереду (основне, умовне) та позаду. Перелічити та назвати основою яких рухів класичного танцю являється положення ноги *sur le sou-de-pied*.

10. Розкрити особливості виконання *Battement fondu* в підлогу, на 45° , с *plié-relevé en face* з підйомом на півпальці та *Battement double fondu*.
11. Визначити правила виконання *Battement frappe* у всіх напрямках носком у підлогу, на 25° на всій ступні, на півпальцях. *Battement doubles frappés*.
12. Розкрити особливості виконання *Petit battement sur le cou-de-pied*, з *plié-relevé* на всій ступні та на півпальцях.
13. Визначити правила виконання *Rond de jambe en l'air en dehors* та *en dedans* на 45° на всій ступні та на півпальцях.
14. Розкрити особливості виконання *Battement développés* на всій ступні та на півпальцях; *passé* зі всіх напрямків *en face*; в позах *croisée*, *éffacée*, *écartée* вперед і назад.
15. Визначити особливості виконання *Battement relevé lent* в усіх напрямках на 90° з V позиції на повній стопі, з підніманням на півпальцях *en face* та в позах класичного танцю.
16. Розкрити правила виконання і технічні характеристики *Grand battement jeté*. Особливості виконання в позах *croisée*, *éffacée*, I-й, II-й, III-й *arabesques*. *Pointé*, *passé par terre* з закінченням на носок вперед - назад *en face*.
17. Визначити послідовність вивчення різних форм *port de bras* біля опори. Перегини корпусу убік та назад. III-е *port de bras* назад, з розтяжкою без переходу з опорної ноги та з переходом; поєднання *port de bras* з рухами класичного екзерсису.
18. Розкрити особливості побудови уроку класичного танцю та його структурних компонентів. Аналіз та послідовність виконання вправ екзерсису біля опори.
19. Визначити особливості послідовності виконання вправ екзерсису посеред залу. Значення *Temps lié* в екзерсисі посеред залу.
20. Схарактеризувати «allegro» як частину уроку класичного танцю. Класифікація стрибків: форми (малі, середні, великі), групи (з двох ніг на дві; з двох ніг на одну; з одної ноги на іншу; на одній нозі). Технологія й послідовність вивчення стрибків.
21. Визначити поняття «балон» та «елевація». Вироблення сили, витривалості, вольової стійкості виконавців, використання сили інерції

власного тіла, як додаткового «трампліну» для зльоту на різну висоту, у різному темпі й ритмі.

22. Розкрити особливості розділу уроку – екзерсис на пальцях. Визначити правила постановки стопи на пальцях. Варіанти переходу зі всієї стопи на пальці. Основні найпростіші рухи біля опори.

23. Визначити роль партерного екзерсису на заняттях класичного танцю. Запобігання раннього травматизму під час роботи у хореографічному класі.

24. Визначити поняття «виворотність» та її анатомічні передумови. Розкрити особливості активної, пасивної, загальної виворотності; прийоми розвитку і збереження виворотності.

25. Схарактеризувати основи професійної етики поведінки під час навчальних занять класичним танцем. Координація дій виконавців, виховання понять: «єдиний клас», «єдиний темп». Культура поведінки та зовнішній вигляд під час уроку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 балів -34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 270 год., I сем.: лекції – 4 год., практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 63 год., модульний контроль – 8 год., II сем.: лекції – 4 год., практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 63 год., модульний контроль – 8 год.

Семестр	I семестр		
Модуль	Змістовий модуль I		
Назва модулю	Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори		
	1	2	3
Теми лекційних занять	Становлення методики викладання класичного танцю. Завдання педагога.		
Теми практичних занять		Методика вивчення екзерсису біля опори третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання рухів.	Методика вивчення екзерсису на пальцях біля опори. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.
Самостійна робота	п. 6.2.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1, 2, 3, 4		

Семестр	II семестр		
Модуль	Змістовий модуль II		
Назва модулю	Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю посеред залу.		
	4	5	6
Теми лекційних занять	Методика вивчення екзерсису посеред залу третього рівня складності.		
Теми практичних занять	Методика вивчення екзерсису посеред залу третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	Методика вивчення стрибків - allegro посеред залу. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	Методика вивчення екзерсису на пальцях посеред залу. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.
Самостійна робота	п. 6.2.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 5, 6, 7, 8.		
ПК	Екзамен		

8. Рекомендована література

Основна (базова) література:

1. Ахемян Т.Л. Методика викладання класичного танцю в підготовчих групах: навч.-метод. посіб., Київ ДАКККіМ, 2017 р.
2. Березова Г. Класичний танець в дитячих хореографічних колективах. – К.: Музична Україна, 2016 р.
3. Васірук С.О. Класичний танець: навч.-метод. посібник, Івано-Франківськ, 2019 р.
4. Гончаренко Ю.В. Хореографія: основи класичного танцю: навч.-метод. посіб./Ю.В. Гончаренко, О.А. Єрмакова – Запоріжжя: ЗНУ, 2012.- 239с.
5. Ваганова А. Я. Основи класичного танцю / Ваганова А.Я. – СПб. : Лань, 2010. – Вид. № 6. – 192с.
6. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: Підручник. – К. Альтпрес, 2015 р.

Додаткова література:

1. Васильєва Т. І. «Балетна постава» / Методичний посібник для викладачів ВНЗ. М., 2006.
2. Костровицька В., Писарєв О. Школа класичного танцю. – Л., «Мистецтво», 2000.
3. Тригуб І. В., Тригуб С. В. Теорія та методика викладання класичного танцю: комплексна програма за спеціальністю «Учитель хореографії» .- Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013.-32с.